

РЕЗЮМЕТА ОТ СТАТИИ ПУБЛИКУВАНИ В ЧУЖДИ НАУЧНИ СПИСАНИЯ,
НАУЧНИ СПИСАНИЯ В БЪЛГАРИЯ И
В ПЪЛЕН ТЕКСТ С КНИГОПИС И РЕЗЮМЕ
В РЕЦЕНЗИРАНИ СБОРНИЦИ

на

гл.ас. д-р Петранка Георгиева Чумпалова-Тумбева, дм

Valtchev V., **Chumpalova P.** Frequency of Marijuana Use among Students in Sports and Medical Students at Two Universities in Bulgaria. International Journal of Science and Research, Volume 5, Issue 6, June 2016, pp. 120 – 123

International Journal of Science and Research (IJSR)

ISSN (Online): 2319-7064

Index Copernicus Value (2013): 6.14 | Impact Factor (2015): 6.391

Frequency of Marijuana Use among Students in Sports and Medical Students at Two Universities in Bulgaria

Valentin Valtchev¹, Petranka Chumpalova²

¹Department of Physiology, National Sports Academy, Sofia, Bulgaria

²Department Psychiatry and Medical Psychology, Medical University, Pleven, Bulgaria

Abstract: The aim of this study was to investigate the number of cases and the profiles of Bulgarian athletes and medical students who had occasionally been using cannabinoids throughout the period of 2014-2015. **Material and Methods:** There were studied 50 athletes from Sports University, Sofia and 50 medical students from Medical University, Pleven aged between 18 and 25 years. **Material and methods:** In our study included 240 randomly selected students at the Sports University and the Medical University in aged between 18 and 25 years. We have designed a questionnaire containing six closed questions. All participants completed self-administered questionnaire. **Conclusions:** In both groups, the use of marijuana is more common in men than in women. 41,7 % of athletes and 15,8 % of medical students have used marijuana in the past 12 months.

Keywords: athletes, marijuana, sports students, medical students

Chumpalova P., Valtchev V., Tumbev L., Stoimenova – Popova M. Relaxation and reducing stress by cannabinoids use among medical students in Bulgaria. International Journal of Science and Research, Volume 7, Issue 4, April 2018, pp. 1265 – 1266

International Journal of Science and Research (IJSR)

ISSN (Online): 2319-7064

Index Copernicus Value (2016): 79.57 | Impact Factor (2017): 7.296

Relaxation and Reducing Stress by Cannabinoids use among Medical Students in Bulgaria

Petranka Chumpalova¹, Valentin Valtchev², Maya Stoimenova-Popova³, Ludmil Tumbev⁴

^{1, 3, 4}Department of Psychiatry and Medical psychology, Medical University, Pleven, Bulgaria

²Department of Physiology, National Sports Academy, Sofia, Bulgaria

Abstract: Substance abuse is one of the most important factor of today's social issues, with an estimated 4.7% of the global population over the age of 15 consuming illicit drugs annually. The aim of our study is to determine a frequency of cannabinoid use among medical students during the first year of education in Medical University, Pleven, Bulgaria. In our study included 300 randomly selected students at the Medical University, Pleven, Bulgaria in age between 18 – 20 years. All 300 students were screened with– DUDIT. Then included students were asked to provide urine test for use of cannabinoids. After they did urine test for use of cannabinoids is found that in the group of students 83 (27,7%) have used cannabis. Among the group of medical students 67 (80,7%) use cannabis for relax, to forget problems or to alleviate stress. The data from our study showed that there is a real problem among medical students who use marijuana for relaxation.

Keywords: reducing stress, cannabinoids, medical student

Chumpalova P., Valtchev V., Stoimenova-Popova M., Tumbev L.. Frequency of onychomycosis among patients with schizophrenia and comorbid substance use disorders: a 5-years prospective study. International Journal of Science and Research, Volume 7, Issue 4, April 2018, pp. 1267 – 1269

International Journal of Science and Research (IJSR)

ISSN (Online): 2319-7064

Index Copernicus Value (2016): 79.57 | Impact Factor (2017): 7.296

Onychomycosis among Patients with Schizophrenia and Comorbid Substance Use Disorders

Petranka Chumpalova¹, Valentin Valtchev², Maya Stoimenova-Popova³, Ludmil Tumbev⁴

^{1,3,4}Department of Psychiatry and Medical Psychology, Medical University, Pleven, Bulgaria

²Department of Physiology, National Sports Academy, Sofia, Bulgaria

Abstract: Onychomycosis is the most common nail disease in the world and represents half of all onychopathy cases. An object of the study are nail materials from modified nails of patients with schizophrenia with/without comorbid substance use disorder (SUD). The examination for mycotic pathogens has been conducted using a native substrate containing 30% KOH, a test on Sabouraud Agar, test on DERMASEL SELECTIVE AGAR. Among patients in the group with schizophrenia and comorbid SUD, there are 13 cases of onychomycosis (25,5%), and in the control group with schizophrenia without SUD – 3 (9,1%) ($p<0,05$). In the group of patients with schizophrenia and comorbidity that have total onychomycosis of the lower and upper limbs, *Trichophyton mentagrophytes* and *Trichophyton rubrum* were isolated in 5 of the patients, while only *Trichophyton rubrum* was isolated in the other 3. In the comorbidity group with distal onychomycosis of the lower limbs, *Trichophyton mentagrophytes* was isolated in the only woman and two men, *Candida albicans* was isolated in 1 man and *Trichophyton rubrum* was also determined as a cause of the disease in 1 man. In the 3 cases of distal onychomycosis in the control group, only *Trichophyton rubrum* was isolated.

Keywords: onychomycosis, dermatophytes, schizophrenia, comorbid substance use disorders

Stoychev K., Nakov V., Ivanov K., Kozhuharov H., **Chumpalova P.**, Aleksandrova M., Donchev T. Endophenotypes in schizophrenia and their role as treatment targets. *Journal of biomedical and clinical research* 2012; 5 (2): 83-91

—Stoychev K., et al. Endophenotypes in schizophrenia: a current review...

Review

ENDOPHENOTYPES IN SCHIZOPHRENIA: A CURRENT REVIEW AND SOME IMPLICATIONS ON THEIR ROLE AS TREATMENT TARGETS

Kaloyan R. Stoychev,
Vladimir V. Nakov¹,
Krasimir M. Ivanov,
Hristo V. Kozhuharov²,
Petranka G. Chumpalova,
Aleksandrova M,
Tony S. Donchev³

Department of Psychiatry,
Medical University – Pleven
¹National Center for Public Health,
Sofia

²Department of Psychiatry,
Medical University – Varna

³Psychiatric Clinic,
Military Medical Academy – Sofia,
Bulgaria

Summary

Endophenotypes (or intermediate phenotypes) which have become increasingly popular in scientific research in the past decade are heritable abnormalities of the CNS structure and function (including neurocognitive and neurophysiological functions). If compared to established presence of illness, they may be much more closely linked to genetic variations associated with schizophrenia, which may be normally occurring polymorphisms. Another advantage is their stability over time and the possibility for quantitative laboratory or neuroimaging-based measurement. The identification of endophenotypes that reflect genetic variations may also lead to refinement of diagnosis and better subtyping of the schizophrenic illness. Besides, endophenotypes may be detected in unaffected relatives and patients with subsyndromal or schizophrenia spectrum disorder, for whom specially designed targeted interventions may prove beneficial for overall functioning. Deficits of a number of neurocognitive and neurophysiological measures such as sustained focused attention, verbal declarative memory, working memory, antisaccade visual task performance, prepulse inhibition (PPI), suppression of the P50 auditory evoked potential and some others seem closely related to predisposition to the illness and therefore, may serve as promising endophenotypes. Below is a quick review of some of the most consistent findings in this field. Finally, an example is given of an emerging treatment augmentation strategy that addresses a presumptive endophenotype of schizophrenia associated with a specific genetic locus on chromosome 15, containing the promoter and gene for the α , subunit of the nicotinic acetylcholine receptor ($\alpha 7nAChR$).

Key words: genetic variations, subtyping, neuroimaging, neurocognitive and neuropsychological markers, nicotinic receptor

Вълчев В., Чумпалова П., Анаболни стероиди – физиология, патофизиология и промяна в поведението, Medical magazine, 2014, 4:54-55.

Анаболни стероиди

Физиология, патофизиология и промяна в поведението

Д-р В. Вълчев¹, д.м., ас., д-р П. Чумпалова², психиатър, ас.

¹Катедра „Физиология и биохимия“, Национална спортна академия „Васил Левски“ - София

²Катедра „Психиатрия и медицинска психология“, Медицински университет - Плевен

В продължение на векове хората са търсили начини за бързо нарастване на мускулната маса и сила. В началото на XX-ти век е бил открит фактът, че при инжектирането на животински тестостерон се повишава мускулната сила и издръжливост, а през 1935 г. е бил синтезиран тестостерон. В началото на 50-те години на XX-ти век своството му да ускорява формирането на мускулите е било използвано от спортистите, най-вече в силовите спортове (вдигане на щанги), което се е превърнало в епидемия през 60-те и 70-те години на XX-ти век и е довело до редица спортни скандали на световни първенства и Олимпийски игри^[1].

Тестостеронът е почти неактивен, когато се приема орално. След перорален прием, тестостеронът се абсорбира от тънките черва и преминава през порталната вена на черния дроб, където се метаболизира бързо, предимно в неактивни съединения. Съответно, извършва се химична модификации на тестостерона, за да промени относителната си анаболно – андрогенна потентност, забавя се скоростта на дезактивация и се променя моделът на метаболизъм.

Най-често орално употребяваните анаболно андрогенни стероиди (ААС) са 17-β алкилирани производни на тестостерон, които са относително устойчиви на чернодробната инактивация. Естерификацията на 17-β хидроксилната група прави молекулата по-липидоразтворима, в резултат на което при инжектиране това забавя освобождаването на стероид в кръвообращението. Понастоящем най-често се използват 17-β алкил и 17-β естерни производни^[1,2].

17-β алкил деривати: Stanozolol, Danazol, Fluoxymesterone, Methyltestosterone, Methandrostenolone, Oxandrolone, Oxymetholone.

17-β естерни производни: Nandrolone decanoate, Boldenone, Trenbolone, Methenolone, Testosterone Enanthate^[1,2].

П. Чумпалова¹,
М. Стоименова¹,
В. Вълчев²,
Л. Тумбев¹

¹Катедра „Психиатрия и
медицинска психология“,
Медицински
университет – Плевен

²Катедра „Физиология и
биохимия“, Национална
спортна академия „Васил
Левски“ – София

Честота на шизофрения и коморбидна зависимост към психоактивни вещества

В медицината терминът коморбидност дефинира едновременното присъствие на едно или повече заболявания или разстройства в допълнение към основното заболяване/разстройство или ефекта от такива допълнителни заболявания или разстройства при едно и също лице.

В настоящата работа понятието коморбидност визира едновременното наличие на

разстройства, свързани с употреба, злоупотреба, респ. зависимост с психоактивни вещества (ПАВ) и психични разстройства. Този феномен трайно привлича научния интерес през последните две десетилетия и е един от най-дискутираните и противоречиви въпроси в областта на зависимите поведения и общата психиатрия. Дори по отношение на самата дефиниция понастоящем се установяват съществени различия. При преглед на ли-

Чумпалова П., Вълчев В., Коморбидност на шизофрения и употреба на канабиноиди, Medical magazine, 2014, 7:102-104.

ПСИХИАТРИЯ

Коморбидност на шизофрения и употреба на канабиноиди

Д-р П. Чумпалова, ас.¹, д-р В. Вълчев², ас. д.м.

¹Катедра „Психиатрия и медицинска психология“, Медицински университет – Плевен

²Катедра „Физиология и биохимия“, Национална спортна академия „Васил Левски“ – София

Злоупотребата/зависимостта с психоактивни вещества е често срещана при различните психични разстройства. Честотата при пациенти с шизофрения е висока. Коморбидността на злоупотребата/зависимостта с психоактивни вещества и шизофренията влияе върху хода на болестта, релапсите, качеството на живот, смъртността и кърмплайнса към лечението^[2].

Най-голям интерес има към канабиноидите. Съвременните открития за функционирането на канабиноидните рецептори, поднови интереса към тази връзка.

Иванов К., *Чумпалова П.*, Стойчев К., Кожухаров Х., Александрова М., Дилков Д., Киров К. Коморбидност на афективни и тревожни разстройства и разстройства, дължащи се на употребата на психоактивни вещества – клиничко-епидемиологичен обзор. MEDINFO.2013,12:56-62

Коморбидност на афективни и тревожни разстройства и разстройства, дължащи се на употребата на психоактивни вещества

Клиничко-епидемиологичен обзор

Д-р К. Иванов¹, д-р П. Чумпалова¹, д-р К. Стойчев¹, доц. д-р Х. Кожухаров², доц. д-р М. Александрова¹, д-р Д. Дилков³, д-р Д. Киров¹

¹МУ – гр. Плевен, Катедра „Психиатрия и медицинска психология“, УМБАЛ „Д-р Г. Странски“ – гр. Плевен, II^{та} и III^{та} психиатрична клиника

²МУ – гр. Варна, Катедра „Психиатрия и медицинска психология“, МБАЛ „Св. Марина“ – гр. Варна, II^{та} психиатрична клиника

³Клиника по психиатрия, ВМА – гр. София

Коморбидността на афективните (разстройства на настроението) и тревожни разстройства и разстройствата, свързани с употребата на психоактивни вещества (ПАВ), е често срещана и представлява сериозен терапевтичен проблем. Много съвременни фармако- и психотерапевтични проучвания са насочени към пациентите с коморбидни заболявания. В този обзор ще се опита да обобщим наличните литературни данни, касаещи епидемиологията, диагностиката и терапията на коморбидните афективни и тревожни разстройства и разстройствата, дължащи се на употребата на психоактивни вещества.

Ключови думи: коморбидност, афективни разстройства, тревожни разстройства, диагностика, лечение.

МУЛТИДИСЦИПЛИНАРЕН ПОДХОД ЗА ЛЕЧЕНИЕ НА СИНДРОМА НА АТЛЕТИЧНАТА ТРИАДА

Валентин Вълчев, Петранка Чумпалова
Валентин Панайотов

Ключови думи: синдром на Атлетичната триада, Мултидисциплинарен подход

В последните десетилетия броят на жените спортисти в световен мащаб се увеличава, което води до зачестяване на характерните за тях разстройства, например Атлетичната триада [1,2]. Синдромът на Атлетичната триада е много по-чест при активно спортуващи жени, рядко може да се срещне в общата популация.

Първият компонент от Атлетичната триада е нарушено хранене. Според DSM-IV нарушеното хранене включва патологично хранително поведение, без обаче да покрива диагностичните критерии за хранително разстройство като анорексия нервоза или булимия нервоза. Нарушеното хранене се проявява с промяна в поведението в широки граници – от обикновен отказ да приемат достатъчно храна до интензивен страх от напълняване, обичайно последван от непрекъсната проверка на теглото и рестриктивни методи на отслабване като медикаменти за отслабване, лаксативни средства и диуретици.

Вторият компонент на триадата е менструалната дисфункция, която включва скъсена лутеална фаза, удължена фоликуларна фаза, намалена концентрация на естрадиол, липса на овулация, олигоменорея и първична или вторична аменорея [3].

Последният трети компонент на Атлетичната триада при жените спортисти е здравината на костите [3,5]. Костната тъкан постоянно се ремоделира. Това е процес, в който са ангажирани остеокласти и остеобласти под контрола на полипептиди, стероидни хормони цитокини и растежни фактори [7].

Депресия и криотерапия

В. Вълчев¹, ас., д.м., П. Чумпалова²

¹Катедра „Физиология и биохимия“, Национална спортна академия „Васил Левски“ – София

²Катедра „Психиатрия и медицинска психология“, Медицински университет – Плевен

Афективните разстройства са заболявания със социална значимост, с голяма честота, които предизвикват сериозно нарушение на функционирането и водят до инвалидизация. Началото на заболяването е в млада възраст и при около 1/3 от пациентите протичането е с хроничен ход, с висок суициден риск, с придружаващи соматични заболявания, нарушени взаимоотношения, злоупотреба с алкохол и психоактивни вещества. Депресията е сред най-честите причини за инвалидизация в световен мащаб. Честотата на депресивното разстройство е 2-5% от общата популация. Пожизнената честота е различна в различните изследвания и се движи между 10 и 20%^[6].

Вълчев В., **Чумпалова П.**, Николов В. Диференциална диагноза между тинеа капитис и трихотиломания при атлети. Medical magazine, 2015,20:60-61.

+ ДЕРМАТОЛОГИЯ

Диференциална диагноза между Тинеа капитис и Трихотиломания при атлети

В. Вълчев¹, д.м., П. Чумпалова², В. В. Николов³, д.м.

¹Катедра "Физиология и Биохимия", Национална спортна академия "Васил Левски" – София

²Катедра „Психиатрия и медицинска психология“, Медицински университет – Плевен

³Катедра по инфекциозни болести с епидемиология и курс по дерматовенерология,
Тернополски държавен медицински университет - Украйна

Продължителното носене на спортна екипировка (каска и шапка) по време на тренировка и състезание създава условия за развитие на тинеа капитис. Споделянето на каски или шапки е предпоставка за разпространяване на микозите по главата. Охлузванията и травмите на главата са входна врата за навлизане на микотичните причинители. Ролята на дерматолога е да постави точна диагноза на базата на дерматологичен преглед и лабораторни изследвания. При съмнение за трихотиломания, да насочи пациентът към психиатър.

Вълчев В., Чумпалова П., Байчев В., Николов В. Влияе ли спортът върху астмата. Medical magazine, 2015, 23:80-81.

✚ ПУЛМОЛОГИЯ

Влияе ли спортът върху астмата?

В. Вълчев¹, д.м., П. Чумпалова², В. Байчев³, В. В. Николов³, д.м.

¹Катедра "Физиология и биохимия", Национална спортна академия "Васил Левски" – София,

²Катедра "Психиатрия и медицинска психология", Медицински университет – Плевен,

³Факултет "Национална сигурност и отбрана", Военна академия - София,

⁴Катедра по инфекциозни болести с епидемиология и курс по дерматовенерология, Тернополски държавен медицински университет, Украйна

Както в миналото, така и днес, спортът се възприема като важна част от ежедневието. Безспорно физическите упражнения подобряват социализацията и самочувствието, освен това те имат и позитивен физиологичен и психологичен ефект, подобрявайки функционирането на кардиоваскуларната, дихателната и мускулната система. Спортните състезания са важна част от икономиката, социалния и културния живот, спортистите са пример за подражание на децата и юношите.

Вата падат под нормалните. Броят на неутрофилите се повишава по време на упражнения и продължава да расте и след приключване на физическата активност^[1], тяхната оксигативна способност е намалена^[3].

От друга страна, има проучвания относно промяната на natural killer (NK) клетките: техният брой се повишава по време на физически упражнения^[4], след това броят им се понижава в края на физическото усилие или не се променя^[5,6]. Метаанализът на 94 проучвания, които определят нивото на NK клет-

IgA при спортистите по време на тренировка и след това са понижени^[7]. Това може би е рисков фактор, който предразполага спортистите към по-висок риск от инфекциозни заболявания.

Хипотезата за „отворения прозорец“, който е между 3 и 72 часа след тренировка може да обясни податливостта на някои атлети към инфекциозни заболявания.

Едно от основните алергични заболявания, което се среща при спортистите, е предизвиканата от физически упражнения астма. Около 70 до 80% от хората с астма установяват засилване на

Чумпалова П., Вълчев В., Псориазис – интердисциплинарен проблем, Medical magazin, 2016, 25 (1):56-59

ММ ПСИХИАТРИЯ

П. Чумпалова¹, ас.
В. Вълчев², д.м.

¹Катедра „Психиатрия и
медицинска психология“,
Медицински
университет – Плевен

²Катедра „Физиология и
биохимия“, Национална
спортна академия „Васил
Левски“ – София

Псориазис

Интердисциплинарен проблем

Псориазисът е психосоматично, хронично заболяване. Според нас дерматолози и психиатри трябва да работят в интердисциплинарен екип с цел повишаване ефективността на лечението при пациенти с псориазис и подобряване качеството на живот не само на пациентите, но и на техните семейства.

Псориазисът е психосоматично, хронично протичащо заболяване с честота в общата популация 1–2%. Важна роля в патогенезата на псориазиса имат генетични и средови фактори^[1]. Псориазисът е хронично-рецидивираща дерматоза, която се характеризира с еритемо-папуло-сквамозни изменения по кожата и нокътни промени^[2].

Съвместната работа между дерматолози и психиатри може да се подобри прогнозата на заболяването. Псориазисът се свързва с повишена тревожност и депресивитет, висок суициден риск и повишена честота на алкохолна зависимост. Промененият външен вид повлиява интерперсоналните отношения, социалното функциониране и намирането на работа^[2,8].

Вълчев В., Чумпалова П. Венерофобия – 5 клинични случая, Medical magazine, 2016, 27(3):46-48

ММ ДЕРМАТОЛОГИЯ

В. Вълчев¹, д.м.,
П. Чумпалова²

¹Катедра „Физиология и
биохимия“, Национална
спортна академия „Васил
Левски“ – София

²Катедра „Психиатрия и
медицинска психология“,
МУ – Плевен

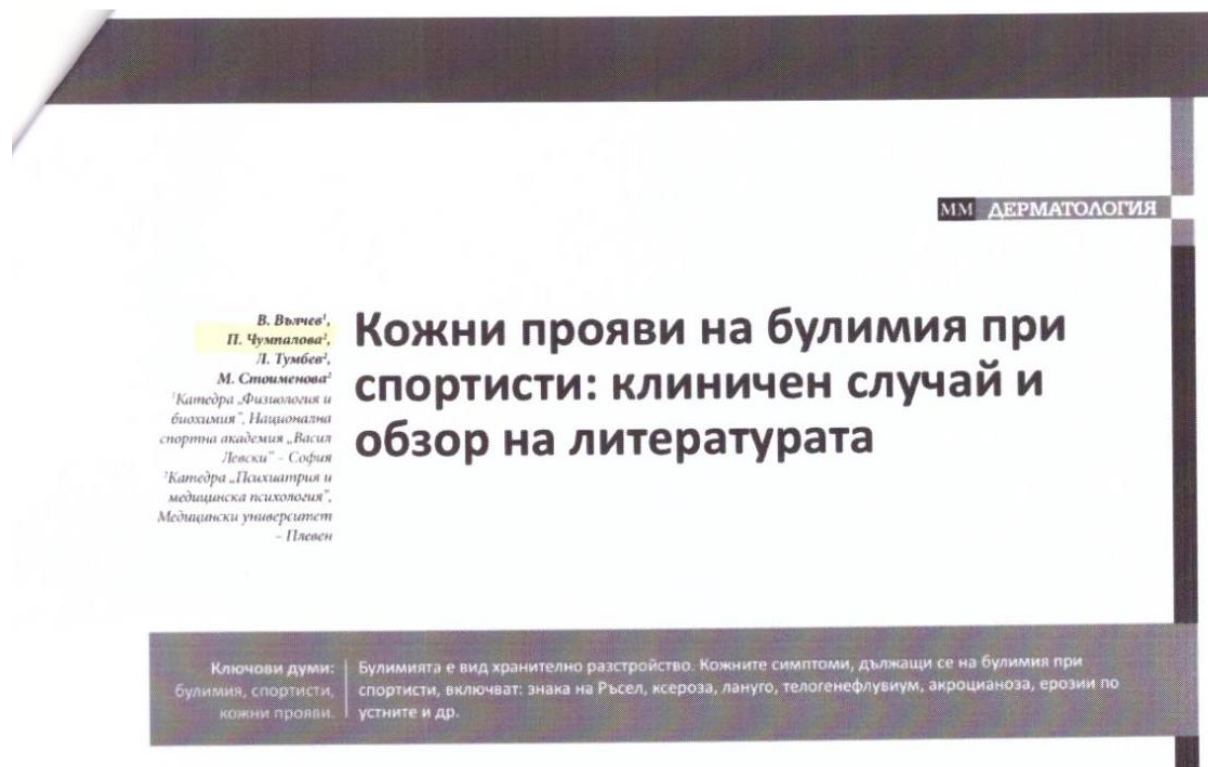
Венерофобия

5 клинични случая

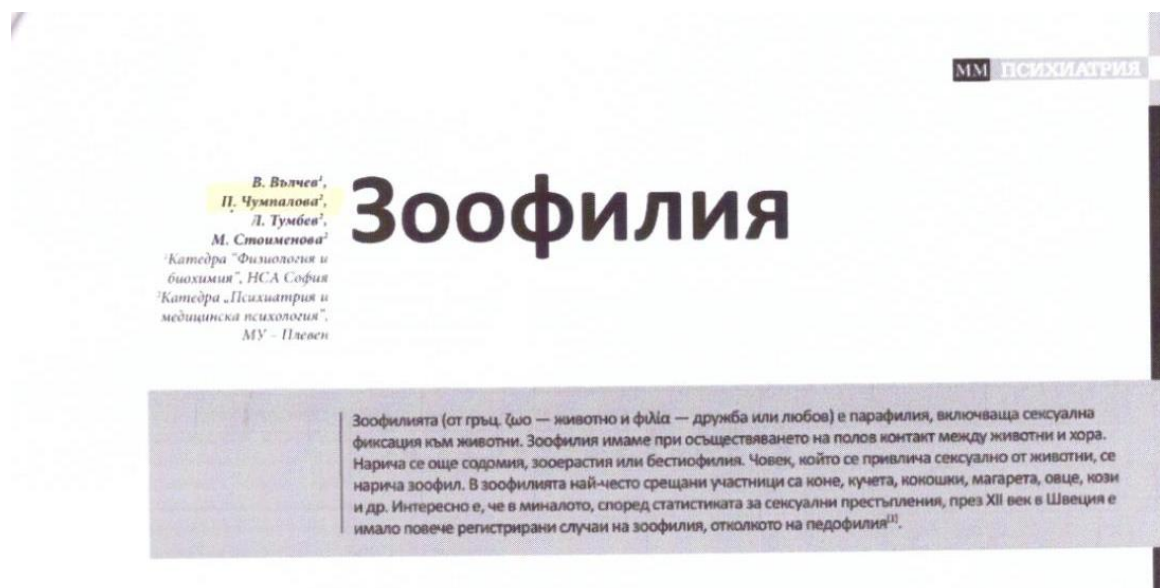
Венерофобията е заболяване, при което човек е сигурен, че е болен от венерическа болест, която реално я няма. Бяха установени 5 случая на венерофобия при млади мъже, които се занимават активно със спорт.

Страхът, че имат полово-предавана инфекция, води до главоболие, безсъние, раздразнителност, недоверие на резултатите от клиничната лаборатория, дори са готови да се съмняват в компетентността на лекаря^[1,2].

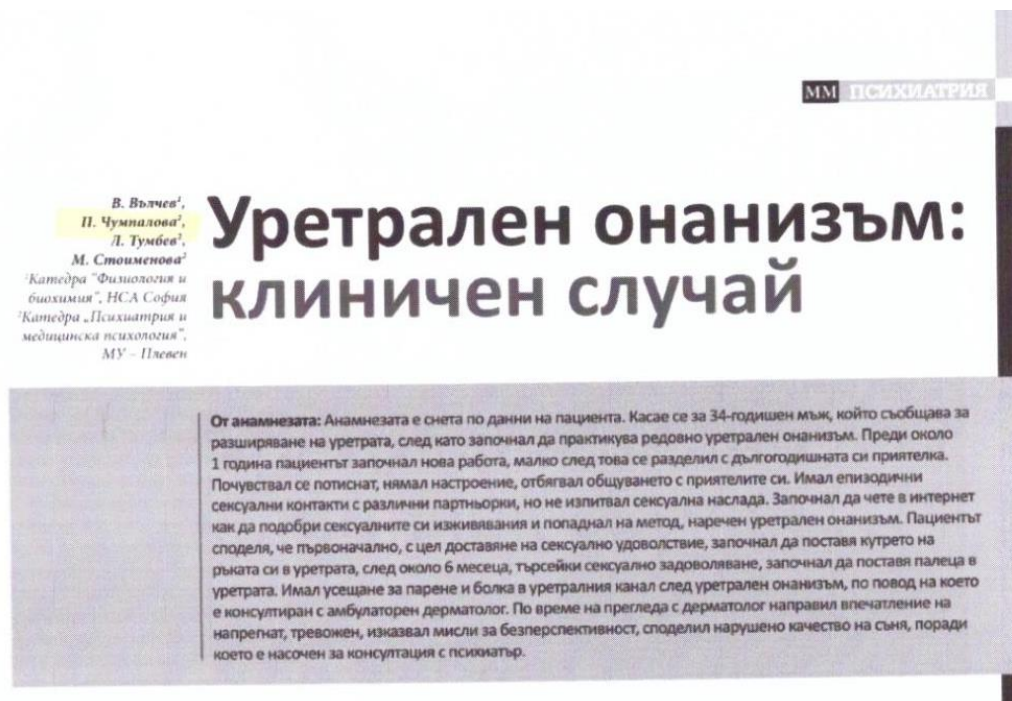
Вълчев В., Чумпалова П., Тумбев Л., Стоименова М. Кожни проблеми на булемия при спортисти: клиничен случай и обзор на литературата. Medical magazine, 2017, 39(3):38 – 41,

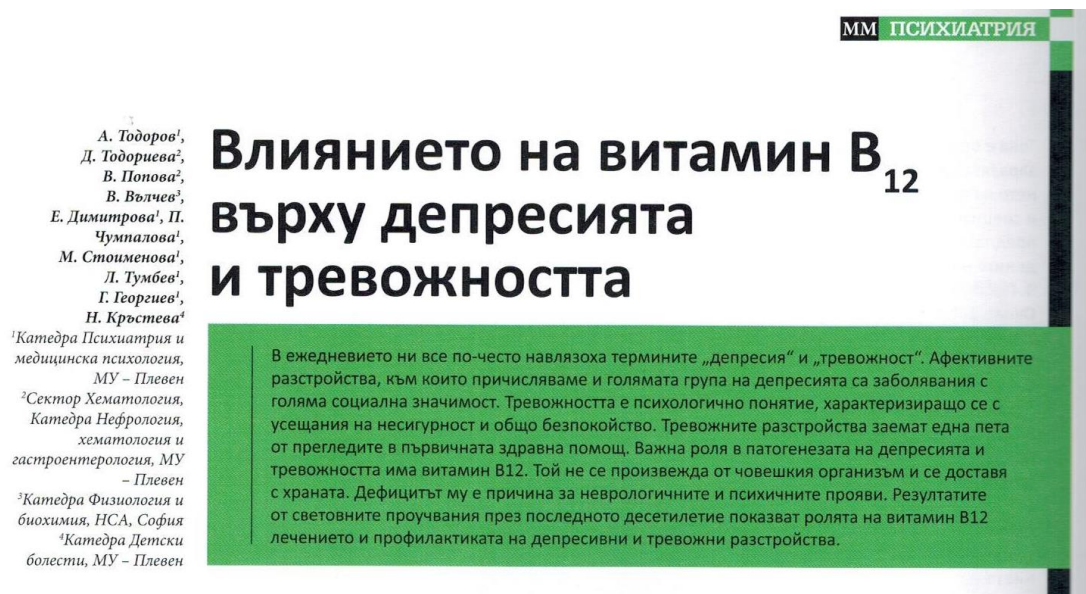
Вълчев В., Чумпалова П., Тумбев Л., Стоименова М. Зоофилия. Medical magazine, 2017, 47 (11):60-64.

Вълчев В., Чумпалова П., Тумбев Л., Стоименова М. Уретрален онанизъм: клиничен случай. Medical magazine, 2017, 47 (11):66-68.

Тодоров А., Тодориева Д., Попова В., Вълчев В., Димитрова Е., Чумпалова П., Стоименова М., Тумбев Л., Георгиев Г., Кръстева Н. Влиянието на витамин В₁₂ върху депресията и тревожността. Medical magazine, 42(6):80 – 82, 2017

Е. Димитрова¹,
М. Стоименова¹,
П. Чумпалова¹,
А. Тодоров¹,
Л. Тумбев¹,
В. Вълчев²

¹Катедра „Психиатрия и
медицинска психология”,
МУ - Плевен

²Катедра „Физиология и
биохимия”, НСА - София

Невроизобразителните техники при пациенти с шизофрения

Пневмоenceфалографията е първата използвана техника за изобразяване на структурите на главния мозък, състояща се в изтеглянето на ликвор и заместването му с рентгеноконтрастно вещество – кислород, азотен окис или въглероден диоксид. Въпреки страничните ефекти – главоболие, гадене, повръщане, световъртеж и припадъци, процедурата се е извършвала до средата на 70-те години на XX век. С въвеждането на компютърната томография и ядрено-магнитния резонанс, невроизобразителните техники стават по-безопасни за пациентите, и освен това предоставят възможност за детайлизирано изследване на структурите на главния мозък. PET и SPECT скенерите, позволиха да се изследват функциите на главния мозък, а fMRI предостави възможността за директното наблюдение на когнитивните функции.

Aleksandar A. Todorov, **Petranka G. Chumpalova-Tumbeva**, Maya Y. Stoimenova – Popova, Vanya Sl. Popova, Doroteya K. Todorieva-Todorova, Nikolai Tzv. Tzvetkov, Ivailo G. Hristov, Georgi K. Georgiev, Valentin Iv. Valtchev, Niya A. Krasteva, Ralitza G. Ilieva, Emiliya M. Dimitrova¹, Ljudmil Zdr. Tumbev, Adelaida L. Ruseva. Correlation between depression and anxiety and the level of Vitamin B₁₂ in patients with depression and anxiety and health controls. *Journal of biomedical and clinical research*. Volume 10, Number 2, 2017), 140-145

J Biomed Clin Res Volume 10 Number 2, 2017

Original Articles

CORRELATION BETWEEN DEPRESSION AND ANXIETY AND THE LEVEL OF VITAMIN B₁₂ IN PATIENTS WITH DEPRESSION AND ANXIETY AND HEALTHY CONTROLS

**Aleksandar A. Todorov,
Petranka G. Chumpalova-
Tumbeva,
Maya Y. Stoimenova-Popova,
Vanya S. Popova¹,
Doroteya K. Todorieva-
Todorova¹,
Nikolai T. Tzvetkov¹,
Ivailo G. Hristov¹,
Georgi K. Georgiev,
Valentin I. Valtchev²,
Niya A. Krasteva³,
Ralitza G. Ilieva⁴,
Emiliya M. Dimitrova,
Ljudmil Z. Tumbev,
Adelaida L. Ruseva⁵**

*Department of Psychiatry and Medical
Psychology,*

Medical University – Pleven

¹Department of Nephrology,

Haematology and Gastroenterology,

Summary

Affective disorders, including depression, are of great social importance and lead to serious everyday life infringement and disability. Affective disorders are one of the main causes of suicide causes. Anxiety disorders represent a variety of psychic disorders that often lead to disability. Anxiety and depression syndromes together are often seen in patients. Vitamin B₁₂ (cobalamin) is the only vitamin containing cobalt. Our aim was to investigate, evaluate and compare depression and increased anxiety and serum Vitamin B₁₂ level in patients with depression, in patients with Vitamin B₁₂ deficiency anemia and healthy controls. We investigated 74 subjects – 38 patients and 36 healthy controls. Serum Vitamin B₁₂ level was measured in all participants. It is assumed that normal ranges of Vitamin B₁₂ level vary. The most recently accepted ones are 200 to 900 pg/ml. In cases of levels below 200 pg/ml, a therapy with vitamin B₁₂ should be applied. On the other hand, the level necessary for normal biochemical processes is higher – 250 pg/ml. In our study, serum Vitamin B₁₂ level in more than 50% of patients with depression/anxiety was below 200 pg/ml, and in more than 60% of these patients it was below 250 pg/ml.

Key words: depression, anxiety, B₁₂ deficiency anemia

Чумпалова П., Вълчев В., Тумбев Л., Стоименова-Попова М. Спортът като средство за справяне със стреса и подобряване на адаптацията. Medical magazine, 53(5):86 – 88, 2018

ММ ПСИХИАТРИЯ

П. Чумпалова¹,
В. Вълчев²,
Л. Тумбев¹,
М. Стоименова-Попова¹

¹Катедра „Психиатрия и
медицинска психология“,
МУ – Плевен

²Катедра „Физиология и
биохимия“, НСА – София

Спортът като средство за справяне със стреса и подобряване на адаптацията

Стресът е инстинктивна функция, основен модел на психиката, който подготвя тялото за физическа активност – това е положителният стрес ("бий се или бягай"). Ако човек няма възможността да прибегне до модела борба – бягство, т.е. да разтовари напрежението (стреса), то тогава той се превръща в дистрес, който се проявява под формата на психо-соматични симптоми и проблеми.

Чумпалова П., Вълчев В., Тумбев Л., Стоименова-Попова М. Честота на сексуалната дисфункция при амбулаторни пациенти с депресия, провеждащи лечение с антидепресанти от групата на SSRIs – пилотно проучване. Medical magazine, 53(5):94 – 96, 2018

ММ ПСИХИАТРИЯ

П. Чумпалова¹,
В. Вълчев²,
Л. Тумбев¹,
М. Стоименова-Попова¹

¹Катедра „Психиатрия и
медицинска психология“,
МУ – Плевен

²Катедра „Физиология и
биохимия“, НСА – София

Честота на сексуалната дисфункция при амбулаторни пациенти с депресия, провеждащи лечение с антидепресанти от групата на SSRIs – пилотно проучване

Афективните разстройства са заболявания със социална значимост, с голяма честота, които предизвикват сериозно нарушение на функционирането, и водят до инвалидизация. Началото на заболяването е в млада възраст и при около 1/3 от пациентите протичането е с хроничен ход, с висок суициден риск, с придружаващи соматични заболявания, нарушени взаимоотношения, злоупотреба с алкохол и психоактивни вещества^[1].

Честотата на депресивното разстройство е 2-5% от общата популация във всеки даден момент. Пожизнената честота е различна в различните изследвания и се движи между 10 и 20%. Жените боледуват два пъти по-често от депресия, в сравнение с мъжете. Средната начална възраст е 27 години. Честотата на депресията е по-голяма сред безработни и самотно живеещи. Депресивните разстройства имат голяма коморбидност с тревожни разстройства и злоупотреба с психоактивни вещества^[1].

П. Чумпалова¹,
В. Вълчев²,
Л. Тумбев¹,
М. Стоименова-Попова¹

¹Катедра „Психиатрия и
медицинска психология“,
МУ – Плевен

²Катедра „Физиология и
биохимия“, НСА – София

Психосексуални разстройства – интердисциплинарен проблем

Сексуалните проблеми, които са по-често психологически, а не толкова физиологични, се наричат психосексуални разстройства. Многобройни фактори, като общото здраве на пациента, хронични заболявания, психиатрични заболявания, психологични разстройства и социални и културални фактори, самостоятелно или в комбинация, могат да бъдат обвинени за развитието на психосексуалните дисфункции. Симптомите на тези заболявания варират за всеки индивид и се различават по пол. Тези нарушения могат да бъдат категоризирани като сексуална дисфункция, парафилия или нарушения на половата идентичност. Дерматолозите много често консултират пациенти със сексуални нарушения в рутинната си практика. Пациентите посещават дермато-венерологичен кабинет във връзка с притеснения за полово предавани инфекции (ППИ), защото мнозинството от пациентите вярват, че тези сексуални проблеми са причинени от дисфункции в половите органи^[1]. Най-често пациентите с психосексуални проблеми се консултират с дерматолог, тъй като е по-малко стигматизиращо, отколкото посещението при психиатър. След консултация с дерматолог тези пациенти търсят и второ мнение при уролог или гинеколог. Специалистите и от двете специалности най-често търсят ППИ или други дерматози по половите органи^[4]. Често се подценява разпространението на сексуалните тревоги на пациентите, или се чувстваме неудобно да обсъждаме проблемите за сексуалността с тях. Дерматолозите трябва да се насочат към сексуална медицина и да попитат пациентите за сексуални проблеми. Те трябва да бъдат обучени какво отношение трябва да имат към тези пациенти. В този преглед ще се съсредоточим върху сексуалните дисфункции, тяхната етиопатогенеза и управлението от гледна точка на дерматолога.

Вълчев В., Чумпалова П. „Атлетична триада” при жени спортисти. Доклади. XXIV Национален научен симпозиум с международно участие. Метрология и метрологично осигуряване 2014. 7 – 11 септември, Созопол, 356 – 359.

„АТЛЕТИЧНА ТРИАДА” ПРИ ЖЕНИТЕ СПОРТИСТИ

Валентин Вълчев ¹⁾, Петранка Чумпалова ²⁾

¹⁾ Катедра “Физиология и биохимия” НСА, София, drvin@abv.bg

²⁾ Клиника по психиатрия – жени, МУ-Плевен, chumpalova@abv.bg

Резюме. Целта на това проучване е да се определи честотата на трите компонента от синдрома на „Атлетичната триада” – нарушено хранене, аменорея и намалена костна плътност при жени спортисти. **Материали и методи:** Бяха изследвани 100 жени на възраст от 18 до 25 години, от тях 50 – активни спортисти и контролна група от 50 – неспортуващи. Двете групи попълниха въпросник оценяващ хранителния режим. Менструалната дисфункция се определи по анамнестични данни. Костната плътност изследвахме чрез остеоденситометрия. **Резултати:** Нарушено хранене, аменорея и остеопороза поотделно са с по-голяма честота при жените спортисти, в сравнение с контролната група. „Атлетичната триада” и с трите компонента се среща по-често при активно спортуващи жени, в сравнение с контролната група.

Ключови думи: „Атлетична триада”, жени спортисти, енергийна недостатъчност, аменорея, остеопороз

Вълчев В., Йорданова И., **Чумпалова П.**, Господинов Д. Влияние на фамилната обремененост и влажността на кожата за развитието на онихомикоза при професионални спортисти. Доклади. XXIV Национален научен симпозиум с международно участие. Метрология и метрологично осигуряване 2014. 7 – 11 септември, Созопол, 360 – 362.

ВЛИЯНИЕ НА ФАМИЛНАТА ОБРЕМЕНЕНОСТ И ВЛАЖНОСТТА НА КОЖАТА ЗА РАЗВИТИЕ НА ОНИХОМИКОЗА ПРИ ПРОФЕСИОНАЛНИ ФУТБОЛИСТИ

**Валентин Вълчев ¹⁾, Ивелина Йорданова²⁾,
Петранка Чумпалова³⁾, Димитър Господинов⁴⁾**

¹⁾ Катедра "Физиология и биохимия" НСА, София, drviv@abv.bg

²⁾ Катедра "Дерматология и венерология" МУ, гр. Плевен, ivelina_yordanova@abv.bg

³⁾ Клиника по психиатрия – жени, гр. Плевен, chumpalova@abv.bg

⁴⁾ Катедра "Дерматология и венерология" МУ, гр. Плевен, dkg@abv.bg

Резюме. Целта на това проучване е да се изследва влиянието на фамилната обремененост с онихомикоза и влажността на кожата за развитието на онихомикоза при професионални футболисти. Материали и методи: Бяха изследвани 79 мъже футболисти: 28 от „А“ и 51 от „Б“ група. Футболистите са на възраст от 16 до 34 години. Измерването на влажността на кожата на всеки спортист е извършено с Hydrosensor®. Данните за фамилна анамнеза за микоза на ноктите на долни крайници бяха установени чрез подробна анкетна карта. Резултати: Установихме статистическа зависимост между повишената влажност на ходилата и появата на онихомикоза при всички професионални футболисти. Изследвахме връзката между появата на онихомикоза при футболисти, който имат родни с това заболяване. Диагностицирахме повишено разпространение на онихомикоза сред футболистите.

Ключови думи: Онихомикоза, футболисти, фамилна обремененост, влажност на кожата

Вълчев В., *Чумпалова П.*, Димитрова А., Нанчева Д. Ниво на осведоменост за оказване на първа помощ сред студенти, занимаващи се непрофесионално с различни спортове в МГИ. Сб. научни доклади от Юбилейна конференция: „Адаптация на физическото възпитание и спорта на студентите към изискванията на съвременното общество“.2016, София, 154-159.

НИВО НА ОСВЕДОМЕНОСТ ЗА ОКАЗВАНЕ НА ПЪРВА ПОМОЩ СРЕД СТУДЕНТИ, ЗАНИМАВАЩИ СЕ НЕПРОФЕСИОНАЛНО С РАЗЛИЧНИ СПОРТОВЕ В МИННО-ГЕОЛОЖКИЯ УНИВЕРСИТЕТ

**Валентин Вълчев, Петранка Чумпалова, Албена Димитрова,
Диляна Нанчева**

Резюме: С понятието първа помощ се означава прилагането на мерки за непосредственото поддържане на живота на хора с травми и заболявания до момента, в който им бъде оказана професионална медицинска помощ. За да проверим нивото на осведоменост и готовност да реагират в кризисни ситуации, проведохме анкета сред 57 студенти в Минно-геоложкия университет „Св. Иван Рилски“, София. След гледане на презентацията за оказване на първа помощ всеки от участващите студенти може да спаси човешки живот.

Ключови думи: първа помощ, студенти.

AWARENESS OF FIRST AID AMONG STUDENTS ENGAGED IN UNPROFESSIONAL DIFFERENT SPORTS IN UNIVERSITY OF MINING AND GEOLOGY

**Valentin Valtchev, Petranka Chumpalova, Albena Dimitrova, Dilyana
Nancheva**

Abstract: The term First aid means measures aimed at immediate life support to people with injuries and illnesses to the moment that they are given professional medical advice. To check the level of awareness and preparedness to respond to situations of crisis, we conducted a survey among 57 students at the Mining and Geology University "St. Ivan Rilski", Sofia. Included men unprofessional practicing any sport, aged 22–23 years. After watching the presentation on first aid, each of the participating students can save lives.

Key-words: First aid, students.

Вълчев В., Чумпалова П. Честота и превенция на най-честите кожни вирусни инфекции при контактните спортове. Доклади от Пета международна научна конференция за спорт и сигурност. 21 – 22 Май 2018, 30 – 32

Вълчев В., Чумпалова П.: ЧЕСТОТА И ПРЕВЕНЦИЯ НА НАЙ-ЧЕСТИТЕ КОЖНИ ...

ЧЕСТОТА И ПРЕВЕНЦИЯ НА НАЙ-ЧЕСТИТЕ КОЖНИ ВИРУСНИ ИНФЕКЦИИ ПРИ КОНТАКТНИТЕ СПОРТОВЕ

Валентин Вълчев, Петранка Чумпалова

FREQUENCY AND PREVENTION OF THE MOST COMMON SKIN VIRAL INFECTIONS IN CONTACT SPORTS

Valentin Valtchev, Petranka Chumpalova

Abstract: The aim of this research is to investigate the spread of the most common herpes infections of the skin in contact sports and to make recommendations to minimize the transmission of diseases, to prevent the spread of viral infectious agents. In our study examined 180 randomly selected contact sports athletes men aged between 21 to 26. This research uses sociological methods of gathering information – questionnaire and dermatological examination of Dermato-venerologist. The processing of the received data for the study was performed with specialized statistical software packages STATGRAPHICS; SPSS and EXCEL for Windows. Herpes zoster is found in 4 (2,22%) athletes. Herpes gladiatorum was diagnosed in 33 (18,33%) athletes, molluscum contagiosum in 4 (2,22%) of the athletes. The data confirm that contact sports are a prerequisite for transmitting dermatovirozi during competitions and training.

Key words: contact sports, skin herpes infections